

Szelektív hulladékgyűjtés a háztartásokban

Szerző: Bognár Alexandra
XI. osztályos tanuló
Kisfaludy Sándor Gimnázium,
Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola

1. Bevezető

Bognár Alexandra vagyok, egy dunántúli kis faluból, Lesenceistvándról származom. Jelenleg a sümegi Kisfaludy Sándor Gimnázium 11. C osztályába járok, és itt hallottam erről a környezetvédelmi pályázatról is.

Dolgozatomban megpróbálom bemutatni az **emberek szelektív hulladékgyűjtését**, mint külső szemlélő, és mint résztvevő, hogy ez akár a mindennapok rutinjává is válhat. Ezt az állítást, illetve szemléletmódot a falum lakói is alátámasztották, melyről egy kérdőív segítségével győződtem meg. **(ld. melléklet)**

Kutatómunkám 3 részre terjedt ki. Először összeszedtem, hogy az emberek általánosságban, hogy próbálják a hulladékokat szelektálni, majd, hogy a saját otthonomban, lakóhelyemen és a környékén ezt milyen módon valósítjuk meg. Harmadsorban pedig a falumban élő embereket kérdeztem meg, hogy ők végeznek e szelektív hulladékgyűjtést háztartásukban, és ha igen akkor, azt hogyan csinálják. Bár felmérésem **nem reprezentatív**, mégis úgy vélem, hogy átfogó képet kaphattam erről a kb. 1000 főt számláló kis falu (Lesenceistvánd) gondolkodásmódjáról, szelektív hulladékgyűjtő cselekedeteiről.

2. Általánosságban mit is értünk alatta...

Először is azt szeretném elmondani a munkám elején, hogy a „*hulladék*” kifejezést nem tulajdoníthatjuk a „*szemét*” szóval egyenlőnek. A két szó külön fogalomnak számít, amivel az emberek néha nincsenek tisztába. A kidobott szemétre (mint anyagra), azt értjük, amit már nem tudunk a körforgásba visszajuttatni és ezeket közösen tároljuk egy helyen, elzártan. Míg azonban a hulladék, olyan anyag, amely a keletkezése után már egy idő elteltével használhatatlanná vált, de szelektíven gyűjtve másodlagosan még hasznosíthatjuk.

A szelektív hulladékgyűjtés fogalmával általában a legtöbb ember tudatában van, amely definíció alatt *„Szelektív hulladékgyűjtésnek nevezük azt a folyamatot, amikor valaki a háztartásában keletkező, a számára már felesleges, de hasznosítható hulladékokat elkülönítetten gyűjti, és megfelelő módon adja tovább újra hasznosításra, - újra feldolgozásra.”** értjük, azonban mégis e fölött sokan elsiklanak, és nem tesznek semmit sem.

Sokan úgy vélekednek róla, főleg sajnos a mai fiatalok többsége, hogy minek tegyenek érte, ha már így „*romlott*” a bolygónk.

*Forrás: <http://y-varosgondnok.hu/szelektiv-hulladekgyujtes----/>

Én úgy gondolom, hogy az emberek tán nem is látják át ezt az egész helyzetet, ugyanis maga a szelektív hulladékgyűjtés nem egy cél, hanem egy eszköz, egy különgyűjtési lehetőség, hogy lakóhelyünket, ezzel együtt a bolygónkat megóvjuk a „*felesleges*” termelés további károsító tényezőitől.

Ha az elkülönítő hulladékgyűjtést vesszük alapul, akkor több szempont szerint is végezhetjük a válogatást. Ez a folyamat településenként, akár országonként is változhat.

A válogatást általában **5 fő csoportra** bontják (műanyag, papír, fehér üveg, színes üveg, fém), amelyet úgy alakítottak ki, hogy minden háztartásban is elvégezhető legyen, s majd a későbbiekben ezeket leadhatják. Persze, a leadás során, vagy a szelektív hulladékgyűjtő konténerekben való elhelyezés alatt is ügyelnünk kell mindegyik hulladék típusnál, hogy az előírtaknak megfelelően tettük.

Műanyag: A műanyag alatt több esetben a pet palackokat értjük, azonban minden háztartásban, a saját otthonomból kiindulva, vannak más műanyag hulladékok is amiket, szintén hasznosíthatunk, de nem mindent. A hasznosíthatóhoz sorolhatjuk, a tejfölös- és joghurtos dobozokat (előblített állapotban), műanyag zacskókat és táskákat, adott kozmetikai flakonokat, valamint a kartonokat. Azonban tilosak a vegyszeres, zsíros flakonok, műanyag játékok...

Papír: Itt összességében, majdnem minden papír típust bedobhatunk a gyűjtőbe, kivéve a zsíros- és műanyag papírt, indigót, de még a pelenka is idesorolható.

Fehér üveg: Minden háztartásban megjelenik, mint befőttes- vagy szeszes üveggént. De nem sorolhatjuk ide a válogatás során az ablaküveget, szemüveget és az egészségügyben használtakat sem.

Színes üveg: Idetesszük a boros, illetve a sörösüvegeket, de itt is eltekintünk az orvosságos üvegcséktől és a kerámiaféléktől.

Fém: Úgy gondolom talán ez az egyik legjelentősebb, hisz környezetvédelmileg és gazdaságilag is fontos, mert az újrahasznosítás nagy energia megtakarítást eredményez. A fémek esetében például az alumínium italdobozokat, konzervdobozokat, alufóliát, dezodoros flakonokat rakjuk bele az adott konténerbe, csak annyi a kikötés hogy ne legyen rajta szennyeződés, mint ételmaradék.

Vannak esetek, mikor az emberek azt kérdezik, hogy mi értelme van szétválogatnunk a hulladékokat (saját magam is hallottam ezt az állítást), ha egyszerűen nem látják a változást a Föld globális helyzetén. Azonban úgy gondolom, hogy ennek a folyamatnak a végeredménye lassan mutatkozik meg, nem egyről a kettőre, hiszen ehhez idő kell, valamint az emberek akarata és kitartása. Én azt vallom, hogy ha még nem is minden ember, de mi, akik

megteszünk mindent, amit tudunk a környezetért, az is számít, mivel ahogy mondani is szokták „*Sok kicsi, sokra megy.*” és előbb utóbb a sok pici dolog összeadódik és végül látható eredményt kapunk.

3. Mi így csináljuk...

Ahol élet zajlik, ott előbb utóbb a hulladék is mindig megjelenik. A családom nagyon oda figyel e termékek szétválogatására, hiszen ezzel hozzá tudunk járulni az újrahasznosításhoz, a környezetvédelemhez, valamint sokkal barátságosabban néz ki szétválogatva, mint szimplán egybeöntve. Hogy ezt megcsináljuk, a háztartásban különböző gyűjtő zsákokat, ládákat hoztunk létre. Külön szedjük a műanyag palackokat és a flakonokat, az alumínium dobozokat, papírokat, valamint a már feleslegessé vált ruhadarabokat. (ld. melléklet 1. ábra)

A lakóhelyemen több lehetőség is van arra, hogy a szelektált dolgoktól megszabaduljunk. Ilyen például a falumban elhelyezett szelektív hulladékgyűjtők, (ld. melléklet 2. ábra) de van még egy egyedisége lakóhelyemnek. Ez a háztartásonkénti zsákos szelektív gyűjtés, amelyet a lesenceistvándi önkormányzatnak köszönhetünk. Ez a folyamat pedig azt jelenti, hogy minden hónap utolsó Csütörtökén elszállítják zsákokban a pet palackokat, műanyag flakonokat és az alumínium dobozokat. (Egyébként a falu minden lakosa kap az elszállítás után új zsákokat.) (ld. melléklet 3., 4. kép)

A különböző felesleges textilanyagokat sem dobjuk csak úgy el. A már nem kellő ruhadarabokat zsákokban szoktuk összegyűjteni, majd rászorulóknak adományozzuk. (ld. melléklet 5. kép) Ebben kétféleképpen is részt veszek, ugyanis a helyi cserkészcsapat (amelynek tagja vagyok) van, hogy ruhagyűjtést szervez a szegényeknek helyileg. Az összegyűjtött adományt, pedig a Magyar Vöröskeresztnek szokta átadni. Másrészt viszont, mint magán személy az édesanyámmal együtt, a már megunt ruhákat elcsomagoljuk és a falumhoz legközelebb eső városba (Tapolca) visszük, és mint rendszeres adományozó átadjuk Magvas Zoltánnak, aki a *Hajléktalan Személyek Átmeneti Szállása és Nappali Melegedő* nevű intézetnek a vezetője. Azonban van, hogy nem csak a textil termékeket, de már nem használt például konyhai felszerelésekkel vagy sima dísz tárgyakkal is jótékonykodunk. (ld. melléklet 6., 7., 8. kép)

Viszont amikor még csak a jótékonykodás kezdetén jártam, akkor mindig csak a tapolcai Tesco parkolóban megtalálható ruhagyűjtő konténerekben (ld. melléklet 9. kép) helyeztem el a ruhákat, vagy pedig a családommal elvittük a Magyar Vöröskeresztnek.

4. Kutatásom

A dolgozatomhoz egy saját felmérést végeztem. Kíváncsi voltam, hogy a falumbéli lakosok mennyire tudnak szelektíven élni. Elmentem tíz családhoz, és kitöltettem velük egy kérdőívet.

4.1. Családi kérdőívek kiértékelése

1. *Őn végez valamilyen módon szelektív hulladékgyűjtést?*

10/7 válasz: Igen végez szelektív hulladékgyűjtés.

10/3 válasz: Nem végez.

Tanács: Ezt mindig is tegyük meg, ha tudjuk, mert mi fogjuk megszenvedni a kárát előbb vagy utóbb!

Vélemény: Jó, ha van saját szelektív hulladékgyűjtő kukánk, mert nap, mint nap rengeteg hulladék keletkezik a háztartásokban, nem fog csúnyán kinézni, mintha csak össze lenne öntve.

2. *Ha igen, akkor ezt hogyan teszi? (pl. műanyag flakonválogatása)*

10/3 válasz: Sajnos volt olyan a válaszolók között, aki **elégeti** ezeket a hulladékokat!

10/7 válasz: Akik igennel válaszoltak, azok úgy próbálnak környezetbaráton élni, hogy elem- és szelektív hulladékgyűjtő kukát használnak, a papír- valamint a veszélyes hulladékot pedig leadják.

Tanács: Az ilyen hulladékokat ne égessük el, hiszen károsak a környezetre!

Vélemény: Úgy gondolom fontos a szelektálás, hiszen így kevesebb lesz a szennyezés, környezetbarátok tudunk lenni. A ruházati termékeket oda lehet adni rászorulóknak, akiknek jól fog esni, örülni fognak nekik. Arról nem is beszélve, hogy ha például egy kazánt tömünk meg műanyag palackokkal vagy ruhaneművel, az robbanásveszélyes is lehet.

3. *Háztartásán belül végez újrahasznosítást, hulladékká vált tárgyakkól? (pl. konzervdobozból ceruzatartó készítés)*

10/5 válasz: 5 háztartásban próbálnak újrahasznosítani különböző tárgyakat, mint például palackokból madáretetőt, sebességmérőt készítenek, konzervdobozból locsolókanna fejet és ruhaanyagból pedig tolltartót csinálnak.

10/5 válasz: Az 5 választ adó közül pedig van, aki feleslegesnek tartja, hisz előbb utóbb úgylis a szemétben köt ki.

Tanács: Próbáljunk meg hasznosítani otthon, hisz később még szükségünk lehet rá és nem kell újra feleslegesen pénzt költenünk!

Vélemény: Az újrahasznosítás jó dolog, mivel olyan dolgokat is előállíthatunk, amikkel szebbé tehetjük környezetünket.

5. Összegzés

Összességében elmondhatom, hogy nagyon örülök, hogy ilyen környezetben és faluban élhetek. Miért is? Én igazából nem szeretem a nagyvárosokat, ahol az emberek nem foglalkoznak a szelektív hulladékgyűjtéssel vagy szimplán nem védik a környezetüket. Már általános iskolás koromban szedtük az árok partján a szemetet, hulladékot, melyeket szétválogattuk és leadtuk. Sok társadalmi munkában vettem részt a szüleimmel, és ha volt „szelektív hulladékgyűjtési ügy”, akkor az az egész falumnak a problémája volt, nem csak a háztartásoknak vagy az önkormányzatnak.

Dolgozatomban elsősorban arra szerettem volna rámutatni, hogy bár 2 irányból vizsgáltam meg ezt a környezetvédelmi témát, értem itt ez alatt a saját életmódomat és a 10 kiválasztott család életvitelét, mégis nagyon nagy az összhang, közősek a célok és valamennyien szelektivizáló felhasználóknak érezhetjük magunkat. Ugyan **mintavételelem nem volt reprezentatív**, mégis örömeimre szolgált, hogy szinte minden megkérdezett hasonlóan gondolkodik ezekről a kérdésekről.

Amikor a kérdőíveket készítettem, öröm volt látni, hogy mindenki szívesen jött és segített, nem utasított vissza. Itt tényleg mindenki a szívügyének érzi a környezetvédelmet! Közel lakunk a Balatonhoz, számos turista ellátogat hozzánk a nyáron, és nem mindegy, hogy milyen véleményt alkotnak rólunk. Én úgy gondolom, hogy nem kell félnem attól, hogy kicsúfolnak azért, mert falusi vagyok. Ha bárki meglátogat engem, egy szép, csendes tiszta környezettel találkozhat, amelyben jó élni! (ld. melléklet 10., 11. kép)

Mellékletek

1. kép: Otthoni szelektív hulladékgyűjtőink

Forrás: saját fotó

2. kép: Helyi szelektív hulladékgyűjtő sziget

Forrás: saját fotó

3., 4. kép: Elszállítandó és a kapott zsákok

Forrás: saját fotó

5. kép: Külön gyűjtött ruhák

Forrás: saját fotó

6., 7., 8. kép: Hajléktalan szálló és az adományok átadása

Forrás: saját fotó

9. kép: Tapolcai Tesco ruhagyűjtő konténerek

Forrás: saját fotó

10., 11. kép: A hely, ahol jó élni! (Az én falum.)

Forrás: saját fotó